

prima instanță: A. Andronic
(Judecătoria Centru, mun. Chișinău)
instanța de apel N. Vascan, E. Fistican, V. Negru
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 3ra-438/17

Î N C H E I E R E

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nadejdei Leancă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, acordarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, casată hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 29 decembrie 2014, Nadejda Leancă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, acordarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 02 septembrie 2013 a înregistrat căsătoria cu Leancă Ion la Primăria Chioselia, raionul Cantemir, iar la 10 septembrie 2014 a născut fiul, Leancă Luca.

Menționează că, deoarece nu este încadrată în câmpul muncii, se află la întreținerea soțului său, Leancă Ion, angajat al Ministerului Afacerilor Interne din anul 2012. În prezent, dânsul activează în funcția de inspector superior al SPCSE Cahul.

Relatează că, în temeiul art. 18 al Legii privind îndemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere privind calcularea și plata

indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pe parcursul a 3 ani de la nașterea acestuia, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat de către soțul său, Leancă Ion, pe parcursul ultimelor 12 luni pînă la nașterea copilului.

Prin răspunsul nr. 11-03/10-9750 din 18 noiembrie 2014 Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea, motivând că, persoana asigurată are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani, cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare, iar faptul că, soțul dânzei este colaborator al SPCSE și nu i-au fost calculate contribuții în bugetul asigurărilor sociale de stat, respectiv, nu întrunește stagiul necesar de cotizare, nefiind persoană asigurată. Totodată, i s-a comunicat că urmează să se adreseze cu astfel de cerere la locul de muncă al soțului.

Conform recomandării Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 07 noiembrie 2014 s-a adresat către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne cu cereri privind calcularea și achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, la care însă nu a primit răspunsuri.

Consideră că, potrivit prevederilor Legii cu privire la petiționare, pârâții erau obligați să examineze și să acorde un răspuns la cererile prealabile adresate.

În acest sens reclamanta susține că, soțul ei, Leancă Ion, la nașterea copilului, Leancă Luca, avea statut de persoană asigurată, prin urmare, dânsa fiind persoană aflată la întreținerea lui, dispune de dreptul de a beneficia de toate drepturile și obligațiile ce reies din această situație.

În ceea ce privește cuantumul indemnizației solicitate indică că, este calculat în conformitate cu normele legale, reieșind din datele prezentate de angajator.

Consideră reclamanta că, a fost prejudiciată moral, deoarece urmare a acțiunilor ilegale ale pârâților, familia sa nu-și poate asigura un trai decent.

Cere, reclamanta Nadejda Leancă recunoașterea ca ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 11-03/10-9750 din 18 noiembrie 2014, răspunsul SPCSE nr. 19/7-7-125/14 din 21 decembrie 2014, neacordarea răspunsurilor de către SPCSE și Ministerul Afacerilor Interne la cererile din 07 noiembrie 2014, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, SPCSE și Ministerului Afacerilor Interne la plata în mod solidar a indemnizației pentru îngrijirea copilului, lunar a câte 30 % din salariul mediu în mărime de 4 448,91 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului, începînd cu 10 septembrie 2014 și pînă la 10 septembrie 2017, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2015 acțiunea Nadejdei Leancă a fost admisă parțial. A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să-i acorde Nadejdei Leancă indemnizația pentru creșterea copilului, lunar a câte 30% din salariul mediu de 4 448.91 lei pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului de la 10 septembrie 2014 pînă la 10 septembrie 2017. A fost încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul Nadejdei Leancă cheltuielile de judecată cu titlu de asistență juridică în sumă de 2 000 lei, în rest cererea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ministerul Afacerilor Interne a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 a fost respins apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 10 mai 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 iulie 2016 a fost admis recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne a Republicii Moldova, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. A fost obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale să acorde Nadejdei Leancă indemnizația pentru creșterea copilului, lunar a câte 30% din salariul mediu de 4448,91 lei pe parcursul a trei ani de la nașterea copilului de la 10 septembrie 2014 pînă la 10 septembrie 2017. A fost încasat de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în beneficiul Nadejdei Leancă cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

În susținerea soluției date, instanța de apel a invocat prevederile art. 124 alin. (1) Codul muncii care prevede că, femeilor salariale și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2).

Conform art. 16 alin. (1) din Lege privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților salariați și șomerele care au dreptul la concediul de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de indemnizație de maternitate.

Potrivit pct. 44 din Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, în cazul acordării concediului de maternitate în perioada concediului pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, persoana îndreptățită va beneficia de ambele indemnizații (de maternitate și de creștere copilului pînă la împlinirea de 3 ani).

Instanța de apel a concluzionat că prin prisma art. 6 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, soțul reclamantei Ion Leancă, își desfășoară activitatea în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, care are un statut de persoană juridică separat față de Ministerul Afacerilor Interne.

În acest sens, instanța de apel a menționat că potrivit art. 31 alin. (1)-(3) din Legea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, concediul de maternitate, inclusiv pentru soția colaboratorului Serviciului care se află la întreținerea acestuia, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă până la 18 ani care suferă de maladie oncologică sau cu dezabilitate pentru afecțiuni intercurente se acordă conform dispozițiilor generale. Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin. (1) se stabilesc în condițiile prevăzute de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, similar persoanelor asigurate. Indemnizațiile acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin. (1) se plătesc la locul de serviciu al colaboratorului Serviciului din bugetul de stat.

Prin prisma normelor citate supra, instanța de apel a constatat că Nadejda Leancă urmează să beneficieze de indemnizația pentru creșterea copilului pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului achitată de la locul de muncă, adică de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului conform căruia indemnizația de maternitate urmează a fi încasată de la Casa Națională de Asigurări Sociale, și nu de la Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, or conform pct. 15 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, stabilirea, calcularea și plata indemnizațiilor se efectuează de către unitatea economică în care își desfășoară activitatea de bază angajatul prin contract individual de muncă, astfel, având în vedere că regulamentul citat a fost adoptat în scopul implementării Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, corect a stabilit prima instanță că Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, în calitate de unitate economică în care-și desfășoară activitatea de bază angajatul, urmează să-i stabilească, calculeze și să plătească indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani.

La data de 15 februarie 2017, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, în motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel deoarece este emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar concluziile expuse în hotărâre și decizie sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Consideră că instanța de apel a examinat superficial și nu a luat în considerație că, în conformitate cu prevederile art. 123 Codul muncii precum și prevederile art. 16

din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, s-a aprobat modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, indemnizația de creștere a copilului urmează a fi solicitată de la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Mai indică faptul că indiferent dacă solicitantul acestor indemnizații este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (1,5) ani va fi depusă la casa teritorială de asigurări sociale.

Instanța de apel în decizia sa face trimitere la normele de drept privind achitarea indemnizației de maternitate, pe când în speță se solicită încasarea indemnizației pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, nemotivând în nici un fel decizia sa, cu atât mai mult atragem atenția la faptul că reprezentantul reclamantei a solicitat în ședința primei instanțe încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne și nicidecum din contul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Mai indică că pe marginea litigiilor de genul dat s-a expus și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, prin care a menționat că Legea nr.289 din 22 iulie 2004, acordă soțiilor aflate la întreținerea soților salariați doar dreptul de indemnizație de maternitate care se plătește pentru perioada concediului de maternitate. Iar de dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, beneficiază doar asigurații (titularii) care se află în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, astfel soția angajatului MAI care se află la întreținerea acestuia nu poate beneficia de dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani de la locul de serviciu a soțului.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că decizia instanței de apel a fost expediată părților la 30 ianuarie 2017, iar la 15 februarie 2017, adică în termenul prevăzut de lege Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a declarat recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care

instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru